

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1740. usque ad annum 1742

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1787

VD18 90119649

§. 11. Varium de hac oratione iudicium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67882](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67882)

Sæc. XVIII. „venerati sunt atque invocarunt. In
 A. C. 1740. „que neminem mecum expostulatur
 „confido, quasi justos limites de Mariæ
 „locutus excefferim, quum singula a
 „dicta ex sanctis Patribus hauserim, &
 „numeraque alia adjicere possem, &
 „nemo unquam satis de ea dicturus
 „Spectabiles certe Marianos & Academi-
 „cos Auditores, meos non modo se-
 „tentiaæ meæ non repugnaturus exi-
 „mo, verum etiam indubia spes me-
 „est, eos juxta concepta votivæ Pe-
 „tulæ verba magno ardore curaturus
 „ut Mariæ honorem adhuc magis amp-
 „ficent & tueantur, aliosque ad id ve-
 „bis illis provocent: *Ecce Mater tu-
 „Interea eandem virorum Christiano-
 „rum omnium nomine cum Catholico
 „Ecclesia ita invoco: Monstra Tuam
 „Matrem, sumat per Te preces, Qui
 „nobis natus tulit esse Tuus. Amen.*

§. XI.

Varium de hac oratione judicium.

Quamprimum habitæ hujus orationis
 fama per urbem insonuit, diversum
 sum pro affectuum diversitate de illa erit
 judicium; lætabantur non pauci, Cato-
 licorum audaciam fuisse repressam. Mo-
 ratorii opiniones confutatas, & B. C.
 cultum vindicatum: alii vero & præ-

pue famosi illi Critici, se hoc Oratoris Sæc. XVIII.
 factum nullatenus probare, non una oc- A. C. 1740.
 casione testabantur: erat de hoc in com-
 pitis triviis inter ipsas etiam muliercu-
 las & ancillas frequens sermo, & non
 raro (uti fieri amat) Oratori, quæ ne-
 quidem somniaverat, non pauca affin-
 gebantur. His ipse permotus suam Con-
 cionem ad plurimorum, qui ab homi-
 nibus semidoctis, quorum aliqui Theo-
 logiam nec a limine quidem salutassent,
 de Religionis capitibus in Doctores ve-
 teranos sententiam ferri indignabantur,
 petitionem publicis typis, & quidem
 Salisburgensis Typographi Academici
 literis excudi fecit, notasque sequen-
 tes adjecit.

„Nulla nos necessitate aut lege esse
 „obstrictos ad Mariam & Sanctos invo-
 „candos, nuper tanquam rem peculiari
 „animadversionis dignam proposuit Lu-
 „dovicus Antonius Muratorius in suis
 „*sacris Exercitationibus, capite de S. Amore*
 „*Jesu pag. 220.* cui ob partam sibi apud
 „multos existimationem alii quoque ac-
 „cesserunt. Nec diffiteor, complures,
 „qui de Religionis controversiis scripse-
 „runt, ex recitato Concilii Tridentini
 „Decreto contendere, nullum exstare
 „de Sanctorum invocatione mandatum,
 „sed eam utilem tantum & bonam esse.
 „Ve-

Sæc. XVIII. „Verum, cum animadverterim, eos tam
 A. C. 1740. „tum sollicitos esse, ut hæreticorum in
 „nos maledictis, qui idololatriæ nos ac
 „cusant, adimuntque Sanctis vim om-
 „nem nobis auxiliandi, obviam irent.
 „diligenti tamen hujus rei examine nos
 „instituto; atque præterea cum perco-
 „perim, doctrina illa temere in vulgum
 „sparsa quosdam offendi: laborem mihi
 „doctrinæ hujus accuratius disquire-
 „dæ detractandum esse non putavi
 „quin & fas mihi esse arbitratus sum
 „eadem libertate, qua Muratorius. ut
 „id quod sentio tam e superiore loco
 „quam publicis typis ad multorum per-
 „titionem palam faciendi.

„Argumentum e contrario, ut lo-
 „gitimum, & ad recte arguendi lege-
 „fit conformatum, oportet, ut ex du-
 „bus adversantibus sententiis, quarum
 „utraque simul sibi constare non possit,
 „una quidem probetur, unde necessarium
 „fit, ut, quæ illi adversatur, rejecta
 „esse videatur. Est enim Dialecticorum
 „atque jure consultorum placitis, testatur
 „Tabor in locis communibus V. contrarium
 „axiom. 10. id receptum. Itaque cum
 „utile atque necessarium sibi e regione
 „adversentur, atque eadem de re sine
 „ulla repugnantia dici possint: con-
 „quitur inde nihil ex Tridentini Concilio

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„lii verbis confici. Ajunt siquidem illi,
 „invocationem Sanctorum *bonam & uti-*
 „*lem* esse, unde non fit, eam non esse
 „*necessariam*. Possent idem exemplis mul-
 „tis e Romano jure, & Ecclesiæ De-
 „cretis illustrari, nihil scilicet esse in-
 „firmius hac arguendi ratione. Uni-
 „cum in medium afferam, rei nostræ
 „valde affine. Tridentinum Concilium
 „Sess. 13. de Eucharistia Can. 7. eos tan-
 „tum damnat, qui affirmant: *non licere,*
 „*ut Eucharistia ad infirmos honorifice dese-*
 „*ratur*. Nemo tamen est inventus, qui
 „ex his verbis collegerit, *licere tantum*
 „Eucharistiam honorifice ad infirmos
 „deferre, minime vero id *necessarium*
 „esse, aut lege *mandatum*. Hinc lux
 „magna ad rem propositam accedit. Ve-
 „rum quidem est, Concilium locis ali-
 „quot utraque de re dixisse, utile & bo-
 „num id esse, nulla necessitatis facta
 „mentionem: at nullibi in Concilio scri-
 „ptum invenies, idem *utile tantum esse,*
 „aut *solum licere*, velut illi, qui in alia
 „omnia eunt, existimant.

„Possent & complura exempla affer-
 „ri, Ecclesiam, ubi aliquod credendum
 „proponit, non vetare tamen, ut ulte-
 „rior fiat inquisitio aut disputatio. Con-
 „stat id ex Sess. 14. Conc. Trid. de San-
 „ctissimo Pœnitentiæ Sacramento Can. 7.
 „Hist. Eccles. Tom. LXXVII. M „ubi

Sæc. XVIII. „ubi definiunt Patres in Exomologesi
A. C. 1740. „explicandas *circumstantias*, quæ *speciem*
 „*mutant*. Neque tamen eorum sententia
 „adhuc est rejecta, qui putant eas esse
 „*tiam circumstantias nos explicare oportere*, quæ *intra eandem speciem notabiliter*
 „*aggravantes dici solent*.

„Qui Concilium ipsum percurrerit,
 „ejus Decreta verbis hæreticæ doctrinæ
 „ex adverso pugnantibus esse conformata,
 „veluti illud est, quod de Viatico
 „ad infirmos honorifice deferendo a nobis
 „superius est allatum.

„In Tridentini Concilii Decreto de
 „invocatione Sanctorum *cit. Sess. 25*
 „quod ab adversariis objicitur, manifeste
 „animadvertitur, hæreticos duobus de
 „caussis venerationem & invocationem
 „Sanctorum non probare: primum, quod
 „illa impia sit, Deique legibus repugnans,
 „& Christi honorum injuriosa idololatria;
 „deinde quod stultum id sit facere, inutile
 „& superfluum. Ajunt enim primo loco:
 „*invocationem esse idololatriam*, vel pugnam
 „re cum verbo Dei, adversariique honorum
 „nori unius Mediatoris Dei & hominum
 „Jesu Christi. Atque iterum: *Stultum esse in*
 „*cælo regnantibus voce vel mente supplicare*,
 „*sacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari*,
 „*atque eorum opis in*

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

petrandæ caussa Sanctorum memorias frustra frequentari. Quare verbis e regione
 „his oppositis definit Concilium: bonum atque utile esse, suppliciter eos invocare. Duo scilicet statuit Concilium; unum non modo impium non esse, sed & bonum; alterum non modo stultum & inutile non esse, sed & utile suppliciter eos invocare. Ceterum, cum Concilio propositum fuerit hæreticorum dogmata verbis ex adverso pugnantibus damnare, mentio ab eo facta non est de eorum doctrina, qui necessum & mandatum esse arbitrantur Sanctos invocare, quasi ea Concilio non probaretur. Quin tota loci hujus aliorumque sententia perpensa, in eam potius Concilii Patres propendisse videntur.

„Latina Professionis fidei verba Sanctos venerandos & invocandos esse, haud ita explicari possunt, Sanctos in honore habere & invocare licere, sed formula hæc loquendi, si vulgatam consuetudinem spectes, id omnino oportere significat.

„Sanctos in cælo regnantes electos & constitutos esse ad preces nostras Deo offerendas non tantum ex perpetuo, ab ipso usque exordio Ecclesiæ,
 M 2 „more

Sæc. XVIII. „more constat, sed & ex perspicuo loco
A. C. 1740. *Apoc. cap. 5. v. 8. & cap. 7. v. 3. & 4.*

„Est a me in Commentario meo
„jus Canonicum ad titul. *de Reliquiis &*
„*ueneratione Sanctorum* per sæcula singu-
„la eundo pluribus demonstratum, SS
„Patres, atque universam Catholicam
„Ecclesiam magnopere & constanti
„curasse, ut honos Sanctis haberetur
„atque eorum apud Deum intercessio
„quæ nobis necessaria aut proficua sunt
„obtinerentur.

„Dies Sanctorum honori ab Ecclesia
„consecrati satis aperte demonstrant
„mandare Ecclesiam, ut Sanctis hono-
„rem habeamus diligenter audito Missæ
„sacrificio, & manuum labore omni-
„quo honore, & eorum apud Deum pro
„trocinium & favorem nobis prome-
„rebimur.

„Ex antiquissimo testimonio Eusebii
„Alexandrini pronum est conjicere, quod
„Deus distributionem hanc in variis
„gradus atque œconomiam instituerit
„cujus ope per Sanctorum intercessio-
„nem preces nostræ impleantur, nempe
„veluti Eusebius ait, ut Deus *preces nos-
„stras caducas admittat.*

„Post hæc scripta incidi in testimo-
„nium Patris cujusdam, qui de Mariæ
„idem

„idem pronunciavit primo post Chri-
 „stum sæculo. Is est Dionysius Areo- Sæc. XVIII.
 „pagita, qui Virginem Dei Matrem Me- A. C. 1740.
 „diatricem omnium appellare solet, ut ex
 „Revelationibus S. Brigittæ l. 4. cap.
 „103, videre est. Etsi vero Revelatio-
 „nes hæc inter Religionis nostræ capita
 „non referantur, magni tamen ponde-
 „ris sunt, & fide dignissimæ.

„Ipsi Ecclesiæ Patres, Mariam ad
 „Redemptionis nostræ opus perficien-
 „dum sociam operam junxisse, docent,
 „quod non tantum ex allatis Irenæi,
 „Tertulliani, Origenis, aliorumque lo-
 „cis colligitur, verum etiam ex aliis
 „apud Maraccium obviis in *Polyanthea*
 „*Mariana V. Recuperatrix, Redemtrix,*
 „*Salvatricæ &c.* ubi quodam pacto Re-
 „demtrix vocatur. Ea scilicet ratione
 „Maria est Redemtrix, quod cum divi-
 „næ voluntati per Angelum sibi patefa-
 „ctæ fuerit obsecuta, & Servatorem no-
 „strum in utero gestaverit, multum ad
 „redemptionem nostram contulisse videa-
 „tur. Quemadmodum vero Deus jus-
 „sit, ut Servator per Mariam ad nos re-
 „dimendos in lucem ederetur; ita &
 „tanto honore eam affecit, ut oportere-
 „ret nos ad Deum ipsum atque ad æter-
 „nam felicitatem per Mariam perveni-
 „re, ut est egregie ab Augustino ani-
 „mad-

Sæc. XVIII. „madversum Serm. 35. de Sanctis: Per
 A.C. 1740. istam, inquit, Deus descendit in terram
 & per istam homines ascendere merentur
 in cælum.

„Magnum utique est inter Sanctos
 „ceteros & Mariam discrimen. Locum
 „est hac de re memorabilis apud Idios
 „tam in præfat. contempl. Mariæ in hæc
 „sententiam: Ceteri Sancti jure quodam
 „patrocini pro sibi specialiter commissis pro
 „possunt prodesse in curia Altissimi, quod
 „pro alienis; beatissima vero Virgo Maria
 „sicut est omnium Regina, sic & omnium
 „Patrona & Advocata, & cura est illi
 „omnibus. Quare cum nostrorum omnium
 „cura & patrocinium ei a Deo sint com-
 „missa, necessum pariter est, ut eam
 „præcipue & singulatim veneremur,
 „que invocemus.

„Salazar in Proverb. cap. 8. aper-
 „docet: Illum, qui Virginis opem & pro-
 „xilium sibi adesse non petit, haud pro-
 „longo tempore lethalem culpam effugere.

„Non sine ingenti admiratione per-
 „cepi, non probare aliquos, ut Mariam
 „Mater Misericordiæ appelletur, quin
 „ipsam Antiphonam Salve Regina, quæ
 „appellatio hæc Mariæ tribuitur, re-
 „cere. Verum, cum Catholica Ecclesia
 „sua Antiphonam hanc a S. Germano
 „Cæ-

„Contracto adinventam usu receperit, Sæc. XVIII.
 „& quotidiano Cleri penso inseruerit, A. C. 1740.
 „ignorare me plane profiteor, qua ra-
 „tione liceat quibusdam ei repugnare.
 „Præsertim, cum plures alii & probati
 „Patres eidem consentiant. Etenim
 „Richardus Victorinus in *Cant. cap. 23.*
 „ait: *Ad Te ergo, MATREM MISE-*
RICORDIÆ, Matrem miserorum cla-
mant exules filii Evæ. Testatur quoque
 „ante annos quingentos morem hunc
 „ab universa Ecclesia fuisse receptum
 Guillelmus Alvernus his verbis: *Quam*
MATREM MISERICORDIÆ & Re-
ginam pietatis vocat, imo clamat omnis
Ecclesia. Eadem invenias apud sanctum
 „Bonaventuram lib. qui inscribitur *Vi-*
 „ginti quinque mirabilia, atque Taulerum,
 „in præparatione ad felicem mortem, alios-
 „que. Non ignoro, Petrum Martyrem
 „hæreticum hominem, ea de causa ap-
 „pellationem hanc improbare, quod hæc
 „solum Dei sit, qui 2. ad *Corinth. cap. 3.*
 „vocatur *Deus Pater misericordiarum.*
 „Verum argumenti hujus infirmitas vel
 „inde colligitur, quod licet Maria *Luc.*
 „cap. 1. vers. 28. & Stephanus *Actorum*
 „6. vers. 8. gratia pleni appellentur, id
 „tamen *Joann. cap. 1. vers. 14.* Christo
 „adscribatur. Huic persimile est, quod
 „apud *Joannem cap. 8. v. 12.* legitur,
 „ubi Christus de se ait: *Ego sum lux*

Sæc. XVIII. mundi, etsi Matth. cap. 5. v. 14. Aposto-
 A. C. 1740. „los ita alloquatur: *Vos estis lux mundi*
 „sæpe enim eadem appellatio Deo
 „Sanctis, tanquam sedulis Dei imite-
 „toribus, tribuitur, juxta illud Matth.
 „cap. 5. v. ult. *Estote perfecti, sicut*
 „*Pater vester perfectus est.* Discrimen te-
 „men quilibet agnoscit. Sane quis re-
 „pugnabit. Mariam, quæ misericordi-
 „sima est Mater, *Matrem misericordi-*
 „*appellari posse, cum Sapiens in Eccle-*
 „*sastico cap. 44. v. 10. homines miseri-*
 „*cordes viros misericordiæ appellet?* Ex-
 „stat & in Collect. Conciliorum Hat-
 „duini to. 9. p. 1974. lit. C. definitio, et
 „roris eos arguens, qui ita sentiunt
 „*Non recte aut pie ab Ecclesia canuntur*
 „*illæ orationes, SALVE REGINA MA-*
 „*TER MISERICORDIÆ, REGINA*
 „*CÆLI: AVE MARIS STELLA.*

„Etiam si vero quis de appellatione
 „hujus *Matris misericordiæ* justitia dubi-
 „tare pergat (gravis licet causa nulla
 „subesse possit, cur indulgentissimæ Ma-
 „tri nostræ honorem hunc negemus, et
 „que universæ Ecclesiæ morem jure re-
 „prehendamus, quorum utrique, æqui-
 „tas potius postulat, ut faveamus) et
 „nullo tamen Catholico homine suspi-
 „carer, Mariam ab eo pro *Matre nostrâ*
 „non haberi. Hic certe, ubi Celsiss-
 „mus

„mus & Reverendissimus PRINCEPS Sæc. XVIII.
 „& summus PASTOR noster in com- A. C. 1740.
 „mendatissima Oratione sua vehemen-
 „ter est hortatus, ut fiduciam nostram
 „in Maria, tanquam Matre amantissima
 „figeremus: nemo certe erit, qui no-
 „vam, & Catholicis auribus peregri-
 „nam invehere conetur. Quare immo-
 „tum adhuc est, quod supra posui, nos,
 „quod Maria Mater nostra sit, ad eam
 „in honore habendam, atque ut ad ma-
 „ternum ejus patrocinium confugia-
 „mus, lege constringi. Postremo ope-
 „ræ pretium duxi, ea, quæ ab adver-
 „santibus opponi possunt, addita respon-
 „sione in medium proferre.

Objectiones.

I. „Ostendi non posse, quosnam
 „præcipue Sanctos, vel II. quando,
 „& quam sæpe invocare oporteat, & in
 „honore habere. E contra III. posse
 „aliquando accidere, ut qui Mariam,
 „Sanctosque ceteros nec veneretur nec
 „invocet, æternam tamen felicitatem
 „consequatur. Veluti si puer, rationis
 „usum adeptus ad Deum solum ut finem
 „ultimum se converteret, & paulopost
 „vita excederet; hic utique ad salutem
 „perveniet. Idem de illo sentiendum,
 „qui toto vitæ suæ cursu Dei & Ec-
 „clesiæ mandata atque adeo & dies

M 5

Sen-

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

Sanctis sacros servaret, nullum
 men Sanctorum invocaret, aut
 rum meminisset; atque de alio,
 cum vitam scelerosam duxisset,
 unquam bonis operibus vacasset,
 pisceret tamen, antequam animam
 flaret. Par ratio ejus est, qui
 solutissimæ pietatis genus consecrat
 summas tantum virtutes, fidem
 cet, spem & Dei amorem sibi exerco
 das esse putaret, Deoque soli adhære
 dum. Quemadmodum etiam IV.
 ficiari non posse, licere nobis pres
 nostras nullo intermedio ad Deum
 sum fundere. Christum enim ipsi
 V. Nullam nos aliam, quam Domini
 cam precationem docuisse. Tanta
 præterea esse, atque immensum ad
 erga nos Dei amorem, VI. ut a no
 absque ullius præter Christum Me
 toris necessitate exorari se patiamur
 Quodsi Mediatoris & Advocati app
 lationem, quæ in scripturis ei soli
 buitur, VII. aliis quoque commu
 facere velimus, injuriam fieri insigni
 Christi dignitati. Ait enim Apostolus
 I. ad Timoth. cap. 2. v. 5. *Unus est
 Deus, unus & Mediator Dei & hominum
 Christus Jesus. Cui & illud confon
 Joan. cap. 2. v. 1. Advocatum habet
 apud Patrem Christum Jesum.*

Respon

Responsiones.

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

„Antequam ad singula accedam,
 „monere me oportet, adversantium ar-
 „gumenta pleraque evincere, nos, ut
 „vel Christum ipso opere veneremur
 „aut invocemus, lege non constringi.
 „Cuperem mihi etenim ab iisdem ex-
 „plicari, quando & quam sæpe id facere
 „oporteat, sive is sit puer, sive scelero-
 „sus, aut absolutissimæ pietatis confe-
 „ctator, qui in ipso mortis articulo
 „Deum quidem diligeret, Christi tamen
 „non meminisset, aut quæ de Christo
 „revelata sunt, crederet quidem, &
 „mandata servaret, nullas tamen ad
 „eum preces funderet, sed in solo Dei
 „amore se exerceret. Licet enim, si
 „posita sibi constent, suppliciter sine ul-
 „lo intermedio ad Deum accedere, cum
 „a Christo Dominicam precationem do-
 „cti simus. Attamen, ut singula per-
 „sequar, respondeo ad I. oportere nos
 „Sanctos omnes ea, qua diximus ra-
 „tione, tanquam in Regno gerendo so-
 „cios sibi a Deo adscitos venerari & o-
 „rare; quemlibet vero tutelarem An-
 „gelum suum, aut eum Sanctum, cujus
 „patrocinio peculiariter fuerit commis-
 „sus, aut ejus præsentem opem sit ex-
 „pertus, præ ceteris autem Mariam,
 „ut ex Idiotæ loco colligitur. Exstat
 „S.

Sæc. XVIII.

A.C. 1740.

„S. Ambrosii lib. de vid. de Angelis
 „trina: *Obsecrandi sunt Angeli pro*
 „bis, qui nobis ad præsidium dati sunt
 „Ad II. multa sunt præcepta, quibus
 „certus quidam numerus aut tempus
 „non sunt constituta, veluti de fide
 „spei, Dei amoris & Christi invocatio-
 „nis actibus eliciendis, etsi vera sint
 „præcepta. Oportet scilicet quemlibet
 „quo quisque statu sit, perpendere, ut
 „que diutius virtutum harum exerci-
 „tationem intermittere, atque instan-
 „tiam peccandi discrimine his se præsi-
 „dere. Idem de Mariæ & Sancto-
 „rum invocatione dicendum. Neces-
 „sitas enim & pericula, quibus perpetuo
 „sumus expositi, officii nostri, ut
 „cessariam opem quæramus, admonent
 „bunt. Ecclesia quoque Catholica
 „in Sanctorum & præsertim in Cæ-
 „sarum Reginæ honorem festis diebus
 „precationibus institutis, immemor
 „nos muneris nostri esse non patitur
 „Ad III. fateor quidem, aliquando
 „tra ordinem accidere posse, ut is, qui
 „Mariam & Sanctos nunquam invocavit
 „verit, ad æternam felicitatem per-
 „venire possit, præsertim, si, ut positum est,
 „repentina morte quis occupetur.
 „de tamen nullo pacto conficitur, non
 „existare ea de re mandatum, cum satis
 „constet, alia quoque esse mandata

„quæ licet oblivione, five superveniente Sæc. XVIII.
 „morte, five ob impedimenta alia ope- A. C. 1740.
 „re non impleantur, id tamen æternæ
 „saluti non officiat. Tunc enim obtinet
 „quidem præceptum vim suam, et si ali-
 „quando extra ordinem, qui id non fer-
 „vat, nullius criminis reus sit. Mirum
 „itaque mihi videtur, Muratorium, do-
 „ctum virum, loco a me recitato, tan-
 „quam rem peculiari animadversio-
 „ne dignam in univèrsùm monere, ne-
 „cesse non est aut præceptum, Mariam
 „& Sanctos invocare, et si nulla ad id
 „confirmandum argumenta proferat,
 „nisi quod aliquando sine invocatione
 „illa salutem consequamur. Hæc vero
 „arguendi ratio a jure consultis nequa-
 „quam probatur. *L. 80. ff. de Regulis ju-
 „ris. cap. 34. eod. in 6.* Quare priori
 „meæ sententiæ firmiter adhuc adhæ-
 „reo, oportere nos Mariam invocare
 „suppliciter, sine qua nemo salvus fieri
 „potest, ea ipsa de causa, quod SS.
 „Patres uno consensu manifeste doceant,
 „neminem sine Mariæ intercessione cæ-
 „lestem gloriam adipisci posse, atque
 „iis ipsis, quæ posita sunt, evenienti-
 „bus, Maria tanquam Advocata ex su-
 „perabundanti miseratione sua salutem
 „æternam illis hominibus impetret. Ce-
 „terum, quod de illo objicitur, qui San-
 „ctorum nullum aut Mariam respiceret,
 „esset

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

„esset hæc non excusabilis inertia, &
 „quæ gravi culpa non vacaret, præse-
 „tim cum ad id agendum quotidian
 „pericula nos admoneant, atque ipsi
 „Catholica Ecclesia suo exemplo perpe-
 „tuo urgeat. Multo minus si officium
 „hoc negligatur, ad absolutam pietat-
 „tem quis pervenire posset. Hactenus
 „enim Sancti omnes tum in hac vita
 „gentes, tum in cælo degentes ardent-
 „tissime Mariam venerati sunt, & invo-
 „carunt. Hinc, ut dictum, Maria
 „Chrysofomo *Mater omnium Sanctorum*
 „appellatur. Mira itaque ejus Sancti-
 „tatis pietas, qui nescio quo sublimi
 „spiritu actus, Mariam & ceteros Sancto-
 „rum præteriret, & nimium arroganter
 „confidentia familiaris cum Deo age-
 „ret, vellet. Ad IV. Etsi vetitum non
 „est ad ipsum Deum sine ullo interme-
 „dio precibus fundere, oportet tamen sæpius
 „Mariam & Sanctos præter eum invo-
 „care, illosque orare, ut Deo O. M. n. n.
 „firmas exilesque preces nostras, quæ
 „ad ipsum fundimus, offerant, & com-
 „mendent. Eodem pacto ad V. factum
 „potest, quod de Oratione Dominice
 „dicitur, nisi fateri velimus, necessarium
 „non esse, Christum ipsum invocare
 „quod nulla ejus in Oratione Domini-
 „ca mentio fiat. Quod superest, cum Chri-
 „stus in eadem precatione nos doceat

„ut cælestem *Patrem* veneremur, inde Sæc. XVIII.
 „quoque colligere pronum est, oportere, A. C. 1740.
 „ut cælestem quoque *Matrem* decen-
 „tione in honore habeamus. *Honora*
 „*Patrem & Matrem*. Unum monendum
 „restat, simpliciores præsertim respi-
 „ciens, vix solere hos quidem, cum
 „dies Sanctorum honori sacros cele-
 „brant, ad Sanctos attendere, aut, ut
 „in scholis loquuntur, *reflexe* ad eorum
 „honorem eos dies servare. Neque ta-
 „men dubitandum est, velle eos reve-
 „ra, festos dies, quos Sanctorum ho-
 „nori consecratos esse non ignorant, pro
 „officii sui munere servare, atque adeo
 „Sanctos in honore habere. Etenim
 „nullus erit, si ea de re interrogetur,
 „cur Missæ sacrificio ea die intersit, id-
 „que sæpe magno cum incommodo,
 „præcipue si templum longe sit situm,
 „atque a manuum labore absteineat, nul-
 „lus, inquam, erit, qui non respon-
 „deat, id agere se, quod dies illa San-
 „cto cuidam sacra, & servari præcepta
 „sit. Itaque volunt hi revera atque ip-
 „so opere hac ratione diem festum &
 „Sanctos venerari, etsi huic *voluntati*,
 „quæ *directa* dicitur, & ex qua opera
 „nostra omnia, quæ deliberate fiunt,
 „proveniunt, peculiarem illam, quæ
 „*reflexa* audit, non superadjiciant, quod
 „& quotidie, etsi revera munus nostrum
 „im-

Sæc XVIII. „implere velimus, nobis accidere co
 A. C. 1740. „stat. Hac itaque ratione fit, ut
 „præcepto ipsi Sanctos venerandi &
 „vocandi sæpe fiat satis, cum venerandi
 „ipsa vim habeat Sanctorum favorum
 „nobis conciliandi. Ad VI. Quod
 „immensa Dei erga nos bonitate obij
 „tur, ea vel inde apparet, quod
 „preces nostræ, immerentes licet,
 „citius impleantur, eos nobis tam
 „potentes Advocatos, quales Sancti
 „sunt in cælo, & præ omnibus Mariæ
 „constituerit. Bonitatem vero suam
 „hactenus nobis ostendit, ut tamen
 „multum Sanctorum, quos ipse honorat,
 „est apud Joannem cap. 12. v. 26. *E
 „glorificabit eum Pater meus, tantoque me
 „gis sanctissimæ Matris suæ honorem
 „ge edita imposuerit. Ad VII. Post
 „mo sane non capio, quid in mentem
 „venerit illis, qui mihi adversantur,
 „argumento, jam pridem a Catholicis
 „Scriptoribus soluto, quo hæretici
 „enerationem & invocationem Sancto
 „rum impugnant, uti voluerint. Ver
 „simum quidem est, Christum salu
 „esse, qui præcipuus Mediator sit,
 „qui infinito merito suo pro reatibus
 „stris satisfecerit, qualis nullus est,
 „que etiam esse potest. Neque tam
 „inde fit, ut Mariæ & ceterorum Sancto
 „rum tanquam Advocatorum me
 „diantur.*

„diatio, excludatur, nisi hæreticis per-
 „mittere velimus, eos nullo modo pro
 „nobis orare, & frustra invocari. Sane
 „qui pro alio orat, hic utique medius
 „est inter utrumque, & Mediator vo-
 „cari potest. Hac de causa Maria pri-
 „mo Ecclesiæ sæculo a Dionysio Areo-
 „pagita, testibus Brigittæ Revelatio-
 „nibus jam recitatis, atque ab Epipha-
 „nio, quarto sæculo, *cœli & terræ Me-*
 „*diatrix* appellatur. Quinto vero sæ-
 „culo Basilius Seleucus orat. in annunc.
 „Mariam ita alloquitur: *Ave, quæ inter*
 „*Deum & homines Mediatrice intercedis.*
 „Huic respondent loca ex Joanne Da-
 „masceno & Bernardo a me superius al-
 „lato, quibus Maria dicitur *Mediatrice*
 „*ad Mediatorem.* Consentit Guericus
 „Iguiacensis Serm. 1. de Assumpt. *Ni-*
 „*hil, inquit, supra se Mediatrice nostra Ma-*
 „*ria nisi Mediatorem solum.* Hac igitur ra-
 „tione Maria quoque Advocata nostra
 „est, quam ei appellationem dederunt
 „secundo sæculo Irenæus, pluresque
 „alii Patres, veluti quarto sæculo S.
 „Ephrem in Lament. sanctiss. Dei Geni-
 „tricis prope crucem stantis. Atque
 „præterea noster Hermannus Contra-
 „ctus in Antiphona *Salve Regina* ab Ec-
 „clesia recepta & præcepta, S. Bona-
 „ventura lib. 3. sent. dist. 3. item cit. lib.
 „qui inscribitur, *Viginti quinque mirabilia.*
 „*Hist. Eccles. Tom. LXXVII. N* „Me.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1749.

Sæc. XVIII. „Memorable vero est, atque a me no
 A. C. 1740. „prætermittendum S. Thomæ Villano
 „vani Concion. 3. de Annunc. testimo
 „nium: *Opus enim est, inquit, habere*
 „*Matrem Advocatam ad Filium.* Quid ve
 „ro inde Servatoris aut Dei honori ve
 „minimum decedat, plane non intelli
 „go, cum invocatio omnis & honor Ma
 „riæ atque Sanctorum ad Servatoris
 „nostrum ipsumque Altissimum dirige
 „tur, gratiasque omnes, ipsamque
 „ternam felicitatem ab ipso solo, oratio
 „nibus tamen & intercedentibus San
 „ctis, expectemus, atque proinde San
 „ctos Deo carissimos, & præ ceteris glo
 „riosissimam Matrem suam veneramus
 „nil aliud quæramus, quam majorem
 „Dei honorem, & ut ejus sanctissimam
 „voluntas impleatur. Hinc Leontius
 „lib. 5. Apolog. contra Judæos, cuius
 „scripta in altero Nicæno Concilio An
 „4. probata fuerunt, ait: *Qui Mariam*
 „*colit, Deum ipsum colit, qui Matrem*
 „*illius adorat, ipsi honorem assignat.*
 „eandem sententiam scribit Bernardus
 „homil. 4. de adventu Domini: *Non est*
 „*dubium, quidquid in laudibus Mariæ pro*
 „*ferimus, ad Filium pertinere, & rursum*
 „*cum Filium honoramus, a gloria Matris*
 „*non recedimus.* Hic idem mellifluus Do
 „ctor cautionem omnem adhibuit,
 „honorem ullum Mariæ tribueret,

„in divinitatis injuriam cederet. Qua
 „propter Epist. 174. conceptis verbis ait:
Honor Reginae judicium diligit; Virgo Re-
gina falso non gaudet honore, veris cumu-
lata honorum titulis. His tamen permo-
 „tus non est idem Bernardus, ut eam
 „sibi Mediatricem ad Mediatorem ap-
 „pellare licere non putaret, pluribusque
 „locis aliis, quorum aliquot in oratione
 „mea adduxi, clarissime doceret, nos
 „sine Mariæ intercessione ad salutem æ-
 „ternam pervenire non posse. Unum
 „mihi superest animadvertendum, si ut
 „Mariam Sanctosque venerari & invo-
 „care præcepto quodam cogamur, di-
 „vino honori adversaretur: id sane nec
 „Deus ipse lege edita nobis posset im-
 „ponere. Verum, amabo, quis hoc affir-
 „mare unquam ausurus est? Ego qui-
 „dem existimo, hominem hujusmodi
 „Dei omnipotentiae nimis angustos fines
 „præscribere. Ruit itaque funditus eo-
 „rum, qui mihi adversantur, argumen-
 „tum, atque immotum restat, quod po-
 „sui, oportere nos Sanctos & præcipue
 „Mariam venerari & invocare.

§. XII.

Novi motus inde concitati.

Nunquam libellus majori aviditate ab
 omnis conditionis hominibus coe-
 N 2 meba-

Sæc. XVIII.

A.C. 1740.